

Curs 2023-2024	
8a SESSIÓ GRUP DE TREBALL SALUT	Dia: 15 MAIG
	Hora: 16:00
	Ubicació: Espai 2 – Entlo –C/València

ORDRE DEL DIA

Refugis Climàtics

Presentació a càrrec de:

Xavier de Pedro: Departament d'Acció Climàtica i Territorial - Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat
Ajuntament de Barcelona

Torn obert de paraules per al debat.

PERSONES ASSISTENTS

Cristina	Mariano	Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica, Oncolliga
Carmen	Santana	Cuitadania
Corina	Albir Sanchez	Federació d'Associació de Veïns i Veïnes de Barcelona
Imma	Vallverdú	Coordinadora Grup de Treball Salut
Montserrat	Casamitjana	Coordinador Grup de Treball Salut
Carme	Carrera	Consell Municipal de Benestar Social
Emília	Expósito	Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació
Montserrat	Saltó Oliva	Sindicatura de Greuges de Barcelona
Núria	Rama	Consultoria Portacabot
Carme	Catalán	Xarxa de Dones per la Salut
Mercè	Vidal	A títol individual
Begoña	de Eyto	Creu Roja a Barcelona
Maria Àngels	Moreno	Unió Sindical de CCOO del Barcelonès (USCOB)

EXCUSEN

Albert	Mariné	Fundació Congrés Català de Salut Mental
Gemma	Parramon Puig	S.C.Psiquiatria i S. Mental.Fund. Acadèmia de Ciències Mèdiques i Salut
Carme	Sabater	Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació
Aida	Aguilera	Banco Farmacèutic
Anna	Morancho	Departament Salut - Ajuntament de Barcelona
Jordi	Sabater	Departament de Participació Social

TEMES TRACTATS

- La presentació de la xarxa de refugis climàtics de Barcelona i la seva evolució des del 2019 fins a l'actualitat.
- Importància de proporcionar espais segurs per a la població vulnerable durant períodes de temperatures extremes.
- Els refugis climàtics es van crear per fer front a la vulnerabilitat de certs segments de la població, com les persones grans i persones amb problemes de salut.
- Les dades de l'estiu passat van mostrar un augment de la mortalitat a causa de les altes temperatures, amb més de 1.300 morts a Barcelona atribuïdes a aquest factor.
- La xarxa inclou diversos tipus d'espais, tant interiors com exteriors, com biblioteques, centres cívics, escoles, mercats municipals i parcs i jardins.
- La majoria d'aquests espais són gratuïts i estan distribuïts per tota la ciutat per garantir que la població tingui accés a un refugi climàtic a menys de cinc minuts a peu.
- Incorporació de piscines municipals com a refugis de pagament, amb ajuts per a aquelles persones que no puguin assumir el cost.
- Dificultats per mantenir la xarxa operativa durant tot l'any, especialment els caps de setmana i durant el mes d'agost.
- Es va destacar la col·laboració amb diverses entitats, tant públiques com privades, per ampliar la xarxa de refugis climàtics i assegurar l'accés a tots els ciutadans de Barcelona.

RESUM DE LA SESSIÓ

La presentació sobre la xarxa de refugis climàtics de Barcelona va abordar la seva evolució des del 2019 fins a l'actualitat, destacant la importància de proporcionar espais segurs per a la població vulnerable durant períodes de temperatures extremes, tant de calor com de fred. Es va subratllar que la xarxa ha anat creixent anualment i es va detallar la situació actual per a la temporada 2023-2024, amb un increment significatiu en el nombre de refugis disponibles. Es va explicar que els refugis climàtics es van crear per fer front a la vulnerabilitat de certs segments de la població als efectes de les temperatures extremes, com ara la gent gran i les persones amb problemes de salut. Les dades de l'estiu passat van mostrar un augment de la mortalitat a causa de les altes temperatures, amb més de 1.300 morts a Barcelona atribuïdes a aquest factor.

La xarxa de refugis climàtics inclou diversos tipus d'espais, tant interiors com exteriors, com biblioteques, centres cívics, escoles, mercats municipals i parcs i jardins. Es va destacar que la majoria d'aquests espais són gratuïts i estan distribuïts per tota la ciutat per garantir que la població tingui accés a un refugi climàtic a menys de cinc minuts a peu. També es va mencionar la incorporació de piscines municipals com a refugis de pagament, amb el compromís de proporcionar ajuts per a aquells que no puguin assumir el cost.

Es van abordar les dificultats per mantenir la xarxa operativa durant tot l'any, especialment els caps de setmana i durant el mes d'agost, i es va discutir la necessitat de millorar la cobertura en certs barris amb menys recursos. També es va posar èmfasi en la importància de la comunicació i la sensibilització de la població sobre l'existència i l'ús dels refugis climàtics, amb

accions previstes com la distribució de tríptics, la senyalització dels refugis i la difusió d'informació a través de xarxes socials i altres canals.

Finalment, es va destacar la col·laboració amb diverses entitats, tant públiques com privades, per ampliar la xarxa de refugis climàtics i assegurar que tots els ciutadans de Barcelona tinguin accés a aquests espais de protecció contra les temperatures extremes.

ASPECTES A DESTACAR

- Accions de comunicació

Es van discutir les accions de comunicació previstes per informar els col·lectius més vulnerables, especialment la gent gran, sobre els refugis climàtics.

Es va mencionar que el canvi climàtic està augmentant la freqüència i intensitat de les onades de calor, amb la possibilitat que la situació empitjori en el futur.

Es va esmentar la necessitat de buscar i incorporar dades addicionals sobre l'impacte del canvi climàtic a la conca mediterrània. S'ha iniciat la difusió del projecte a través de la xarxa de Barcelona Més Sostenible, que inclou 2.000 entitats. També s'ha contactat amb associacions de comerciants i s'ha publicat informació a la web pública. Es va participar en una taula comunitària del projecte Radars de Sants per explicar el projecte. Es considera que explicar el projecte en persona és més efectiu que només publicar informació en línia. La presentació oficial de la temporada està prevista per al 15 de juny, tot i que es podria avançar al 15 de maig en funció de les condicions meteorològiques. La decisió està pendent de les condicions climàtiques, ja que les pluges recents han afectat la previsió de temperatures.

S'està esperant la comunicació de l'Ajuntament per a la decisió del nou logotip dels refugis, que és necessari per a la producció de nova cartelleria i materials promocionals.

S'ha acordat:

1. Difusió de tríptics informatius
2. Participació dels equipaments municipals
3. Utilització de canals de comunicació
4. Col·laboració amb farmàcies
5. Aplicacions mòbils per a la difusió d'informació
6. Gots reutilitzables en equipaments

S'ha destacat la importància de tenir la informació disponible en paper per a tots els organismes de participació dels districtes. Això inclou els consells de barri, les comissions convocades i altres òrgans comunitaris. Alguns districtes ja han facilitat aquesta informació, mentre que altres encara no han completat el procés.

- Es va discutir la possibilitat d'obrir mercats i altres espais públics els diumenges per oferir refugi a la ciutadania durant les onades de calor. Es va considerar la col·laboració amb entitats privades per ampliar aquesta oferta, destacant la participació de l'entitat de la Festa Major de Gràcia.

Es va subratllar la **importància de garantir l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda en tots els espais refugi**. També es va destacar la necessitat de proporcionar aigua gratuïta i llocs per seure. Es va aconseguir el compromís de substituir màquines de vènding per aigua gratuïta en alguns equipaments municipals.

- La normativa vigent estableix que les temperatures en espais municipals han de ser de 26 graus a l'estiu i 21 graus a l'hivern. Es va recordar que aquestes mesures tenen com a objectiu reduir el consum energètic i complir amb les recomanacions de l'administració pública.
- L'emergència per sequera ha afectat la capacitat de regar arbres i plantes a la ciutat. Es va acordar que es podrien regar els arbres per evitar que es morissin, utilitzant aigua freàtica i camions cisterna per a aquesta tasca. Això va implicar el tancament de 150 fonts d'aigua potable connectades al sistema de reg, ja que l'aigua freàtica no es considera potable. Aquestes mesures es van prendre per garantir la salut pública i la supervivència dels arbres.

CONCLUSIONS

Comunicació i difusió: Millora de la difusió d'informació sobre els refugis climàtics. Continuar treballant per integrar la informació de refugis climàtics i fonts a les aplicacions mòbils.

Es subratlla la necessitat de fer accessible la informació sobre els refugis climàtics a través de la pàgina web municipal. S'ha destacat la necessitat de millorar la pàgina web municipal de refugis climàtics per incloure un mapa interactiu. Aquest mapa hauria de permetre als usuaris imprimir la ubicació dels refugis que els interessin, especialment aquells situats en una rodona de 6 km al voltant de la seva ubicació.

Es menciona que el concepte de refugi climàtic encara és poc conegut entre la ciutadania. Les enquestes anuals mostren un augment lent en el coneixement d'aquests espais, passant del 18% el 2021 al 32% l'any passat.

Es planeja canviar la imatge gràfica dels refugis per millorar la seva identificació.

Es va informar que **cada refugi climàtic del districte disposarà d'un mapa** que mostrarà la ubicació dels altres refugis del mateix districte. Això permetrà als ciutadans conèixer la ubicació de diversos refugis com biblioteques, piscines i altres entitats.

S'ha destacat la **necessitat de millorar la pàgina web municipal** de refugis climàtics per incloure un mapa interactiu. Aquest mapa hauria de permetre als usuaris imprimir la ubicació dels refugis que els interessin, especialment aquells situats en una rodona de 6 km al voltant de la seva ubicació.

Ampliació i cobertura: El projecte RADARS, que inclou farmàcies i petits comerços de proximitat, està avançant i es preveu que es posi en marxa aquest any.

L'objectiu és ampliar i millorar la xarxa de refugis climàtics, especialment en barris amb poca cobertura. Es treballa per garantir que tots els barris de Barcelona tinguin accés a refugis climàtics, especialment els més necessitats.

L'objectiu és millorar la cobertura en les zones amb menys serveis, arribant a la població més necessitada.

Durant l'últim any, s'ha treballat per augmentar el nombre de refugis climàtics. L'any anterior es comptava amb 232 refugis, i l'objectiu per a aquest any era arribar a 272. Actualment, s'ha superat aquesta fita, arribant a 354 refugis climàtics oberts a l'estiu.

S'han presentat dos mapes de cobertura actual: un per a dies laborables i un altre per a

diumenges d'agost, quan la cobertura és menor. A dia d'avui, el 88% de la població està coberta a cinc minuts caminant d'un refugi climàtic en dies laborables. Aquesta cobertura baixa durant els diumenges d'agost, però es continua treballant per millorar-la.

S'ha destacat la importància de **continuar treballant per assolir l'objectiu del 100% de cobertura a cinc minuts caminant**. Es continuarà amb la identificació i incorporació de nous espais com a refugis climàtics, especialment en zones amb menor cobertura actual. Els esforços es mantindran per garantir la salut i el benestar de la població davant les emergències climàtiques.

Es proposa ampliar els horaris dels patis per oferir més hores d'ombra i refugi climàtic.

La importància de mantenir els refugis climàtics oberts durant les hores de més calor per oferir un espai de descans i protecció.

Es va discutir la cobertura dels equipaments durant el cap de setmana, destacant que alguns equipaments tancats redueixen l'accés als serveis.

Qualitat i millora: Es destaca la necessitat de refugis amb ombra i accés a aigua.

Es va parlar d'un pla d'ombres que encara no ha estat oficialment presentat, però que es preveu que augmenti les zones verdes i les ombres a la ciutat.

El pla d'ombres inclou la plantació d'arbres i la creació d'espais verds per proporcionar més ombra natural, de creació de zones verdes i ombres per millorar les condicions climàtiques a la ciutat.

Actualment, hi ha uns 171 espais provisionals, amb l'objectiu de cobrir el 100% de la població per al 2030. Es destaca la importància d'obrir mercats els diumenges i invertir en escoles per assolir aquest objectiu.

Es revisen els plans d'emergència climàtica vigents per assegurar que es compleixen els objectius establerts. S'han implementat diversos plans en els darrers 10 anys per abordar aquesta problemàtica.

ACORDS I TANCAMENT DE LA SESSIÓ

- S'adjunta la presentació en power point
- Es recorda la darrera sessió de tancament el dia 5 de juny